

Käibemaksugrupp – koos on kergem?

Benjamin Franklin on öelnud, et selles maailmas ei ole midagi kindlat peale surma ja maksude. Maksude osas see väide tänapäeval siiski mitmel juhul ei kehti, sest seadused lubavad erinevaid seaduslikke maksude arvestamata ja tasumata jätmise võimalusi. Üheks näiteks selles vallas on käibemaksugrupi¹ regulatsioon, mille toimimispõhimõte 2010. aasta algusest muutus ja mille rakendusala oluliselt laienes.

Merike Oja

KPMG Baltics AS
maksunõustaja
tel 6268 740
moja@kpmg.com

Tegevus käibemaksugrupis

Käibemaksugruppi võib käsitleda fiktsioonina isikust, kes eksisteerib ainult käibemaksu maksjana. Piltlikult on käibemaksugrupp maksumaksja, kelle maksukohustused kujunevad grupi ettevõtete summeeritud tegevuse tulemina. Grupi liikmetel on ühine käibemaksunumber ja nende tegevuse kohta esitatakse üks (summeeritud) käibedeklaratsioon. Maksuarvestuses muutuvad käibemaksugrupi liikmete omavahelised tehingud olematuteks, sest neid käibemaksuga ei maksustata ja deklaratsioonis ei kajastata.

Käibemaksugrupis ei lisata arvele käibemaksu, kui arve esitatakse grupi liikmele. Tehingud grupist väljaspool olevate isikutega maksustatakse tavapärase reeglite alusel, kuid käibemaksugrupi tehinguna.

Käibemaksugrupi regulatsiooni lisati esindusisiku mõiste. Esindusisik on käibemaksugrupi liige, kes suhtleb Maksu- ja Tolliametiga, esitab oma nimel kogu grupi tegevuse kohta deklaratsioone ja aruandeid ning kellele

tagastatakse enamikstud käibemaksusumma.

Ühise kontrolli all olevad isikud

Käibemaksugrupi saab moodustada ühise kontrolli all olevatest isikutest. Grupina on võimalik registreerida ema- ja tütarettevõtjad või majanduslikult ja organisatsiooniliselt seotud maksukohustuslased, kui iga äriühingu aktsiatest, osalustest või häältest kuulub samale isikule rohkem kui 50%, või frantsiisilepingu alusel seotud isikud. Käibemaksugrupi liikmed saavad olla üksnes Eestis käibemaksunumbrit omavad isikud. Käibemaksugrupi moodustamine on Eestis vabatahtlik. Samuti võib vabalt valida, missuguseid potentsiaalselt sobilikke isikuid gruppi kaasata.

Maksuvaba käive grupis

Alates 2010. aastast rakendub käibemaksugrupp sarnaselt mis tahes alal tegutsevatele ettevõtjatele, sh neile, kes tegutsevad maksuvaba käibega tegevusvaldkondades. Käibemaksugrupid maksuvabades sektorites võivad osutada efektiivseteks, sest sõltuvalt grupi liikmete käibe struktuurist võib maksuvaba käibe jäämine käibemaksugrupi sisse mõjutada positiivselt kõigi grupiliikmete sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust.

¹ Nimetus käibemaksugrupp võeti kasutusele 2010. aasta alguses. Varem nimetas käibemaksuseadus sama mehhanismi ühise maksukohustuslasena tegutsemiseks.

Peakontori ja filiaali vahelised tehingud

2010. aasta muudatused puudutavad ka peakontori ja püsiva tegevuskoha vahelist teenuste maksustamist, kui üks neist kuulub käibemaksugruppi. Kui Eesti ettevõtjal on välisriigis filiaal, siis sellelt saadud turundusteenuseid ei pea Eesti peakontor maksustama. Samas kui Eesti peakontor kuulub käibemaksugruppi, muutub samade teenuste saamine maksustatavaks, sest teenused loetakse käibemaksugruppile osutatuks. Kuigi käibemaksuseaduse sõnastus viitab üksnes olukorrale, kus Eesti äriühingul on püsiv tegevuskoht välisriigis, võib eeldada, et sama põhimõtte kohaldub ka olukorras, kus välisriigi isikul on filiaal Eestis. Seda aspekti on oluline silmas pidada käibemaksugrupis, mille liikmed on maksuvabades tegevusvaldkondades tegutsevad isikud.

Maksustamine

Käibemaksugrupis ei lisata arvele käibemaksu, kui arve esitatakse grupi

liikmele. Tehingud grupist väljaspool olevate isikutega maksustatakse tavapärase reeglite alusel, kuid käibemaksugrupi tehinguna.

Tegevus grupis mõjutab käibemaksuarvestusega seonduvat, sh suhtlust Maksu- ja Tolliametiga. Grupi liikme tasandil toob see muudatusi käibedeklaratsioonide esitamise korralduses, nt tuleb luua siseprotseduur maksuarvestuse andmete edastamiseks esindusisikule. Esindusisikul tuleb lisaks deklaratsiooni andmete koondamisele korraldada tasumisele kuuluvate või Maksu- ja Tolliametilt saadud tagasimaksete maksusummade jaotamine ettevõtete vahel.

Kasu avaldub erinevalt

Käibemaksugrupis tegutsemine võimaldab efektiivsemat käibevahendite kasutust, sest siseriiklikke grupiliikmete omavahelisi tehinguid ei maksustata käibemaksuga. Kui käibemaksugrupi moodustavad ainult maksustatava käibega äriühingud, siis on grupisisesed tehingud maksuneut-

raalsed, s.t arvetele käibemaks ei lisandu. Kui käibemaksugruppi kuulub äriühinguid, kellele püsivalt tagastatakse enamasti käibemaksu (nt tulenevalt valdavalt 0% maksumääraga tehingutest), vähendab see teiste grupiliikmete käibemaksu kohustust Maksu- ja Tollameti ees. Sisuliselt kaob käibemaksu tagastusperiood, sest tekib võimalus koheseks taasarvelduseks teiste grupiliikmete tegevusest tekkiva käibemaksukohustusega.

Maksuvaba käibe puhul võib käibemaksugrupis tegutsedes sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus grupi liikmete tasandil muutuda, sest proportsioon, mis arvutatakse maksustatava ja kogukäibe suhte põhjal, on tõenäoliselt erinev grupi ühe liikme andmete põhjal kujunevast suhtarvust.

Käibemaksugrupp on huvitav instrument, mille sujuv tööle rakendamine mõjub positiivselt kassavoole ja vähendab administratiivset koormust. •